

kan man ikke tænke sig et saadant Foretagende realiseret.

Istransporten er et saa mærkeligt Led i Samfærdsmidlernes Række, at den, skjønt i sin Helhed tilstrækkelig kjendt af danske Læsere, vel kan fortjene Omtale i nærværende Tidsskrift, der jo ogsaa læses af Udlændinge.

I hvert Fald ville de givne Meddelelser om Istransportens Varighed i de forskjellige Aar, der ikke før have været samlede og tilgængelige for Almenheden, men kun findes spredte i forskjellige *Beretninger fra Generalpostdirektøren* til Finansministeren, have nogen Interesse som et samlet Bidrag til *Islægets Historie* ved de danske Kyster.

Fra et Ophold i Vladivostok,

af **Emil Hansen**, forhen Telegrafbestyrer i Vladivostok.

I.

En russisk Kolonisation har altid et særeget Præg, lige vidt forskjellig fra en engelsk, som fra en fransk. De Mangler og de Fordele, der findes ved den, aabenbare sig overalt paa lignende Maade, hvad enten den foretages paa det ene eller paa det andet Sted. Liberalitet imod de indfødte, hele Styrelsens stærkt udprægede militære Tilsnit, meget langsomme Fremskridt i civilisatorisk Henseende og ringe Lyst til at tilstede Indvandrere af fremmed Rod Adgang ere de væsentligste Særkjender for den russiske Kolonisations Maade.

Kolonien *Vladivostok* viser alt dette i udpræget Grad. Den Interesse, som den frembyder i sine politiske og sociale Forhold, forøges yderligere ved dens geografiske og etnografiske Ejendommeligheder, der ere en Følge af dens Beliggenhed i et Bælte og ved et Hav, hvor det hede og det kolde Vejrlags Udstrømninger føre voldsomme Kampe med hinanden, og hvor begge disse højst ulige Vejrlags ejendommelige Dyre- og Planteverden til Dels er repræsenteret og paa en underlig Maade er blandet sammen.

For Læserne af dette Tidsskrift turde det vel ikke alene være af Interesse, at der her omtales Forhold paa et Sted, som for en Snes Aar siden var fuldstændig ukjendt for Evropæerne, men ogsaa den særlige Omstændighed træde til, at det var Udførelsen af en dansk Mands Tanke, der bidrog mest til at gjøre denne Kolonis Navn kjendt overalt i den civiliserede Verden.

Paa Sydkysten af en omtrent 5 danske Mile lang og forholdsvis smal Halvø ved Navn Muravief Amurskoj, som fra det sydlige Mantsjuri i sydvestlig Retning skyder ud i det japanske Hav imellem to Bugter, ligger den russiske Militærstation Vladivostok (paa dansk: „Østens Herre“; af Vladi, Herre, og Vostok, Østen) under 43° 7

n. Br. og 129° 34 ø. L. for Paris. Indløbet til Vladivostok, af Russerne kaldet det gyldne Horn og af Engelskmændene Port May, skærer sig ind i Halvøens Sydspids, gaar først $\frac{1}{2}$ Mil imod Nord og derpaa $\frac{1}{2}$ Mil imod Øst, overalt med en Gjennemsnitsbredde af fra 1800—3000 Fod og danner en naturlig og fortrinlig Havn med fra 8 til 14 Favne Vand og en ypperlig Ankergrund. Paa de tre Sider er Havnen værnet ved høje, til Dels med Krat og Underskov dækkede Kyster og imod Syd ved den store bjærgfulde og skovklædte Ø Kasakevetoj, der er skilt fra Halvøen ved det fra $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{4}$ Mil brede og 5 Mil lange saakaldte Bosfor-Stræde. Paa en lille Klippe, der ligger i den østlige Ende af dette Stræde, er der i den allersidste Tid blevet opført et Fyrtaarn.

Vladivostok var før udelukkende beboet af en Del indfødte, men toges, nærmest paa Grund af den gode Jagt og det ypperlige Fiskeri, i Besiddelse af Russerne i Løbet af Sommeren 1860. Om Vinteren 1860—61 overvintrede her det første russiske Krigsskib, nemlig Korvetten „Griden“, Kapt. Jægerskjold.*) Matroserne fra Korvetten gik i Land og byggede paa Nordsiden af den inderste Bugt et stort, rummeligt Træhus, hvori Officiererne og en Del af Mandskabet tilbragte Vinteren; det var rimeligvis de første Evropæere, som gjæstede dette hidtil saa ukjendte Land. Huset var den første evropæiske Bygning, som opførtes; det eksisterer endnu, om end i en temmelig forfalden Tilstand, og kaldes den Dag idag den gridske Kaserne. Efterhaanden opførtes flere Bygninger,

*) Efter ham kaldes Halvøens sydvestlige Forbjerg Kap Jægerskjold, ligesom man overalt langs det russiske Mantsjuris Kyster finder de fleste Poster, Havne og Forbjærge opkaldte efter Officiererne paa de russiske Krigsskibe, som først have været der.

stadig langs Nordsiden af den indre fra Vest til Øst gaaende Bugt, eftersom man her til Dels er i Læ for de hæftige Nordveststørme om Vinteren. Da Bjærgene imidlertid skraane temmelig brat ned imod Kysten, udvidede Byen sig kun i én Retning, fra Vest til Øst, og blev meget lang og overordentlig smal, for Tiden næsten 1 Mil lang. Bredden er derimod mange Steder kun 6—800 Fod, saa at det gjennemgaaende kun har været muligt at anlægge to jævnsides løbende Gader.

Da vi i Sommeren 1871 med Orlogsfregatten „Tordenskjold“ og Kabeldamperen „Afrika“ kom til Vladivostok, fandtes der paa Stedet en lille Kirke og omtr. 60 mest smaa Træhuse, foruden de indfødtes Hytter, hvilket vidnede om, at Byen i den forløbne Tid ej var tiltaget i større Maalestok. Det var først, efter at Marinestationen for den sibiriske Flaadeafdeling i Aarene 1872—74 var flyttet fra Nikolajevsk dertil, at Vladivostok paa én Gang voxede og fik større Vigtighed. Det var en livlig Tid for Byens Indbyggere, da de saa den ene Bygning rejse sig efter den anden, og Hundreder af Hænder vare i Røre ved Opførelsen af de mange nye, baade offentlige og private Bygninger, ved Udpakningen og Sammensætningen af Marinens Magasiner o. s. v., indtil Byen virkelig efter et Par Aars Forløb næppe var til at gjenkjende. Ved min Afrejse i December 1876 fandtes der, Kasernerne og Magasinerne for Flaaden og Hæren medregnede, omtr. 600 Huse, hvoraf nogle enkelte af Sten; man havde paabegyndt Opførelsen af en ny og større græsk-katolsk Kirke, hvortil rigelige Bidrag ogsaa vare indkomne fra Byens ikke-russiske Indbyggere,*) og man havde ligeledes større Bygninger under Arbejde til Bolig for Guvernøren og Kontorer for Marinens Stab. Man regner Udgifterne ved Marinestationen, Forlæggelsen af Guvernørens Sæde og Opførelsen af nye Kaserner og Magasiner o. s. v. til henved 3 Millioner Rubler; men det var en bydende Nødvendighed at udgive denne Sum, da Nikolajevsk, der ligger paa 53° n. Br., er indesluttet af Is over 7 Maaneder af Aaret og desuden har den væsentlige Ulempe, at Amurfloden ved sit Udlob ikke tillader Skibe med større Dybgaende end 12½ Fod, at komme op til Staden. Vladivostok derimod med sin fortrinlige Havn for de største Skibe, med knap 4 Maaneders Standsning af Søfarten og en Sejlads paa kun 75 Timer til Shanghai og 60 Timer til Nagasaki, egner sig ulige bedre til at

*) Der findes ingen luthersk eller romersk-katolsk Kirke øst for Irkutsk, og man maatte i Vladivostok lade sig nøje med de sparsomme Besøg af Præster, som hvert andet Aar fra Irkutsk udsendes til de vigtigste Steder langs Amur og i Mantsjuriet.

være Flaadestation og tillige Handelsstation i Østsibirien. Det vil forstaaes, at denne Ændring virkede højst ulige paa de to paagjældende Byer: Nikolajevsk gik fra 6000 Indbyggere ned til omtr. 2000, hvorimod Vladivostok fra saa godt som intet er blevet en By med 4,500 Indbyggere, Garnisonen medregnet.

Og dog vil Nikolajevsk altid blive af stor Vigtighed for Østsibirien, saa længe nemlig denne By er det eneste Punkt paa Kysten, der ved en god Vej staar i Samkvem med det indre af det umaadelige Land. Ved denne gode Vej mener jeg Amurfloden, hvorpaa der allerede i en lang Aarrække har været en livlig Dampskibsfart over 400 Mil ind i Landet: de fleste af Byerne langs Floden modtage nu deres Hovedforsyning af Varer fra Nikolajevsk. Man vil saaledes næsten overalt langt inde i Sibirien, om end til forholdsvis høje Priser, kunne kjøbe foruden Nødvendighedsartikler The, engelsk og tysk Öl, Porter, Vine, Hvødemel, Biskuits, alle Slags Preserves i Tins o. s. v., der er førte hid over Nikolajevsk.

Dette giver denne By et stort Fortrin fremfor Vladivostok, som mangler en god Forbindelse med det indre og som Følge deraf ikke har noget Opland. For at naa Sjabarofka, som ligger ved Ussuriflodens Udlob i Amur, over 100 Mil nord for Vladivostok, har man en meget brydsom Rejse for sig. Landeveje findes ikke, og de smaa Floder, man har at passere for over Hanka Søen at naa Ussuri, have enten tit en saa lav Vandstand, at de smaa, fladbundede Dampere løbe paa Grund og blive staaende i længere Tid, eller ere, hvad der stundom kan hænde, saa opsvulmede ved hæftige og langvarige Regnskyl, at det omliggende Land oversvømmes, og Forbindelsen i høj Grad vanskeliggjøres.**) Dertil kommer, at der omtrent en Fjerdedel af Aaret aldeles ingen Forbindelse findes, i det man nemlig om Foraaret maa vente 5—6 Uger, inden Floderne tør op og blive sejlbare, og om Efteraaret lige saa længe, inden Isen kan blive stærk nok til at bære Skæderne. Man trænger derfor haardt til en god Landvej igjennem det russiske Mantsjuri; men Anlægget af en saadan Vej igjennem umaadelige Landstrækninger med store Terrænhindringer og uden Befolkning er naturligvis meget kostbart. Det vil selvfølgelig heller

**) Oversvømmelserne, som langs Amurfloden forekomme endnu jævnligere og antage store Dimensioner, have tidligere gjort store Ødelæggelser paa Telegraflinjerne og fremkaldt langvarige Afbrydelser. Ved Ombygning af Linjerne, Anbringelse af Kabler og Udbygning igjennem Skovene, er der imidlertid i de sidste Aar for en stor Del raadet Bod herpaa, saa at den internationale Telegrafinjes Tilværelse nu kan regnes som fuldstændig sikret.

ikke lønne sig i de første 25, ja maaske 50 Aar; men der kan desuagtet næppe være Tvivl om, at en god direkte Forbindelse med Vladivostok igjennem det indre, hvor Landet er smukt, rigt paa ædle Metaller og mange Steder fortrinlig skikket til Dyrkning, mest af alt vilde bidrage til i forholdsvis kort Tid at skaffe Østsibirien den Befolkning, som det saa haardt trænger til. Blev en saadan Vej bygget, vilde Vladivostok bedre komme til at svare til sit stolte Navn og vinde stor Betydning, saa vel for Sibirien, som for de omliggende Lande i Østen.

I Følge det foranstaaende vil der ikke godt kunne tænkes nogen stor Udførsel fra Vladivostok, og Handelen indskrænker sig derfor ogsaa til Indførsel af Forbrugsartikler for Garnisonen og den øvrige Befolkning. Værdien af Omsætningen i Aaret 1875 udgjorde 1½ Million Rubler, fordelte paa 30 evropæiske Kjøbmand, foruden Kineserne. Hovedindførselsvaren er Spiritus, hvoraf der, trods den høje Told af omtr. 1 Kr. 50 Øre pr. Pot, aarlig bruges store Mængder, og dernæst kommer Sukker, Vin, Kaffe, Preserves og The; af denne sidste Vare indføres især meget af den daarlige Slags, der kaldes „Murstensthe“, fordi den tilvirkes og sendes bort som en fast Masse i Form af smaa Mursten. Denne Murstensthe er meget søgt af Kalmukerne og andre Folkefærd i det indre Asien; sammenkogt med Mel og Fedt er den for dem en Yndlingsret. Handelen var indtil de sidste Aar næsten udelukkende i Hænderne paa Evropæerne, som derfor skruede Priserne op og kunde sælge alt med umaadelig Fordel. 1871—72 betalte man saaledes for 1 Pud (32 danske Pund) Sukker 14—18 Rubler, for 1 Flaske Øl 1 Rubel. 50 Kop., for 1 Flaske Mælk 50 Kop., for 1 Tin Stenolje (omtr. 20 Potter) 10—15 Rubler o. s. v.; men nu have, ligesom i de fleste andre Byer paa Asiens Østkyst, de flittige og ihærdige Kinesere fra Sjanghaj og Kanton optraadt som farlige Konkurrenter og ville rimeligvis meget hurtig tilegne sig største Delen af Detailhandelen, i hvilket Fag de ere sande Mestere. De kunne saa meget lettere gjøre dette, og med sikker Udsigt til et heldigt Udslag, som de paa Grund af deres yderst tarvelige og sparsommelige Levemaade stille saa smaa Fordringer til Livet, at det vilde være umuligt for nogen Evropæer at finde sig deri.

Havnen ved Vladivostok gjæstedes i de første Aar efter mit Komme af omtrent 20 Handelsskibe aarlig; men efter Byens Udvidelse af indtil 50, deraf 7—8 store Skibe, som regelret hvert Aar fragtedes af Generalkonsul *Pullisen* i St. Petersburg for at bringe Rugmel, Proviant, Jærnvarer o. s. v. til Magasinerne i Vladivostok og Nikolajevsk. De fleste af Handelsskibene førte engelsk, tysk eller nordamerikansk Flag; dog have vi ogsaa haft den

Glæde indtil Udgangen af 1876 at se det danske Flag vaje fra 19 Skibe i Havnen og derimellem de gamle Fregatter „Freja“, „Havfruen“ og „Tordenskjold“. En regelret Dampskibsfart med Kina og Japan begyndte i Foraaret 1875, nærmest af Hensyn til det russiske Marineetablissemets Forsyning med Kul. Man har indtil nu været nødsaget til at tage Kullene fra Japan; men det vil næppe vare ret længe, før Kulminerne ved Due paa Vestkysten af Sakalin ville være i Stand til at forsyne Vladivostok med de nødvendige Kul, hvilket vil være til stor Fordel for Regeringen, da disse Kul foruden at være billigere skulle være meget bedre end de japanske.

Fremmede Krigsskibe anløbe tit Vladivostok om Sommeren. Vi have saaledes næsten hvert Aar haft Besøg af den franske og den engelske Stillehavsaflaade, af og til ogsaa af et tysk Krigsskib, ja 1876 endog af en japansk Pandserkorvet „Rio-jo-kan“ (den galloperende Drage). Man paastaar, at dette Skib skal være det gamle „Stærk-odder“, som en Gang tilhørte Danmark, men senere af Nordamerika blev foræret til Mikadoen; men jeg kan ikke indestaa for Rigtigheden heraf. Jeg var flere Gange om Bord i dette Skib og blev med stor Venlighed modtaget af Kaptajnen og de øvrige Officerer, som tilligemed hele Mandskabet udelukkende vare Japanesere. Skibet var indrettet aldeles paa evropæisk Maade, og der fandtes intet mærkeligt om Bord, med mindre det da skulde være en stor Mængde japanske Kuriositeter i Officerernes Kahytter, som desuden alle vare prydede med et Portræt af Søhelten Nelson, hængende over Køjen.

I Maj Maaned 1873 kom Storfyrst Alexis paa en Korvet til Vladivostok. Han opholdt sig kun 8 Dage i Byen og rejste derfra igjennem Sibirien til St. Petersburg. Det var det første Medlem af det kejserlige Hus, som har foretaget denne Rejse, og ingen Storfyrst har før ham været østen for Tomsk. I September Maaned 1874 bragte den nordamerikanske Korvet „Kearsarge“, Kaptajn Harmouy, den astronomiske Expedition, som fra Washington var udsendt for at iagttage Gjennemgangen af Planeten Venus den 9de December s. A. i Vladivostok. Expeditionen, som lededes af Professor Hall fra Washington, opnaaede ikke noget heldigt Udbytte, da Himlen den største Del af Dagen var overtrukket; kun den 1ste og 2den Kontakt bleve tydelig observerede og 13 Fotografier tagne. Disse mange Sommerbesøg maa Vladivostok tilskrive sin smukke Beliggenhed og sin sunde, kølige Luft, som virker velgjørende paa Mandskabets Helbredstilstand, især efter længere Ophold i de hede føg usunde kinesiske Farvande.

Af Vladivostoks 4500 Indbyggere udgjør Garnisonen den største Del, nemlig imellem 2 og 3000, og her*

til kommer omtrent 1200 indfødte Mansaer og Koreanere. Af Russere og Finner findes der imellem 5—600, mest Kjøbmænd og Haandværkere, udtjente Soldater, forviste af begge Kjon o. s. v. Resten er et mindre Antal fremmede, der næsten udelukkende ere Kjøbmænd. Af Danskere var der ved Udlobet af 1876 i alt 8, deraf 6 Telegrafembedsmænd, 1 Hestehandler og 1 Sømand.

Den sibiriske Eskadre*), der udgjøres af en halv Snes Skibe under Kommando af Guvernøren, overvintrer i Vladivostok. Kun enkelte af Skibene ere armerede, Resten er Transportfartøjer med ringe Dybgaende, for at de kunne anløbe Nikolajevsk. Havnen forsvares af 2 Batterier.

Vejrforholdene paa Halvøen ere meget forskellige fra dem paa en lignende Broddegrad i Evropa. Skjønt Beliggenheden ved Havet og den store udstrakte Kyststrækning bidrage noget til at give Sommeren en lavere Temperatur og en fugtigere Luft, har dog Naboskabet med det vældige nord- og mellemasiatiske Fastland en overvejende Indflydelse paa Vejrlaget, saa at dette ved Vindenes Regelrethed og den store Forskjel i Temperaturen om Sommeren og om Vinteren nærmest har Præg af et Fastlands Vejrlag.

For Vladivostoks Vedkommende har jeg i 5 Aar fra 1872—1876 gjort meteorologiske Optegnelser,**) og det vil af disse let ses, i hvor høj Grad Temperaturforholdene afvige fra de vesteuropæiske. Vladivostok, der ligger paa samme Breddegrad som Melleitalien og Marseille, har en aarlig Middelvarme af kun 4.7° C. eller 2.7° mindre end Kjøbenhavn, som ligger omtr. 200 Mile nordligere. Sammenligne

vi Temperaturforholdene i de forskellige Aarstider imellem de to Steder, faa vi følgende Udslag:

	Kjøbenhavn.	Vladivostok.
Vinter ÷	0.0 —	÷ 12.0
Foraar	5.6 —	4.3
Sommer	15.8 —	18.6
Efteraar	8.2 —	8.1

Aarlig Middelvarme 7.4 — 4.7

Vinteren indfinder sig i den sidste Halvdel af November og vedvarer indtil Førstningen af Marts; i den Tid er den daglige Gjennemsnitsvarme *aldrig* over Frysepunktet, og kun 8—10 Dage forekomme, paa hvilke Temperaturen i den varmeste Tid af Dagen naar lidt op over 0°. Den største Del af Vinteren, nemlig fra Begyndelsen af December til midt i Februar, blæser en hæftig Nordvestvind, i Regien ledsaget af en klar og *overordentlig tør* Luft med meget høj Barometerstand. Barometret retter sig efter Vindens Styrke: jo voldsommere det stormer fra N. V., des højere stiger det.*) Samtidig falder Luftens Temperatur meget stærkt, og de højeste Kuldegrader forekomme altid ved stærk Storm, hvad der gjør Vinterens Strængighed meget følelig, undertiden næsten uudholdelig. Paa enkelte Dage i Vinterens Løb forekomme østlige og sydøstlige Vinde**), der øjeblikkelig bringe fugtigere Luft med højere Temperatur og lavere Barometerstand. Jeg har undertiden iagttaget Falden eller Stigen af Termometret af indtil 17.5° i Løbet af kun 8 Timer, eftersom Vinden gik Nord eller Syd. Snestormene (Russisk „Purga“) begynde regelret i Midten af November. De kunne have en Varighed af fra 12 indtil 48 Timer, og de begynde i Regien fra Nordøst med meget stærkt faldende Barometer; efterhaanden gaar Vinden gennem Nord til Nordvest med tiltagende Styrke, Luften klarer op, og Barometret stiger igjen hurtigt. Den meste Sne falder i Førstningen og Slutningen af Vinte-

*) Denne Flaadeafdeling maa ikke forveksles med den russiske Stillehavseskadre, som dannes af 2 større og 2—3 mindre Krigsskibe under Kommando af en Kontreadmiral. Stillehavseskadren har Station i Kina eller Japan, men Admiralen med et Par Korvetter opholder sig i Regien flere Maanedes af Aaret i Vladivostok. I de senere Aar er fra denne Eskadre om Sommeren afsendt en Kanonbaad til det okotske Hav nærmest for at kontrollere de amerikanske Hvalfangere og hindre disse fra at sætte sig fast paa Kamtsjatkas Østkyst, hvor de siden 1875 uden nogen Ret skulle have oprettet Stationer paa flere Steder.

**) Termometer-Iagttagelserne ere foretagne 4 Gange daglig, nemlig Kl. 8 Morgen, Kl. 1 og 5 Eftm. og Kl. 11 Aften. Barometer-Iagttagelserne Kl. 8 Morgen, 3 Eftm. og 11 Aften. Des værre havde jeg ingen Fugtighedsmaaler. De Hygrometre og andre meteorologiske Instrumenter, som Bestyrelsen for det store nordiske Telegraf-selskab havde den Godhed at sende mig, naaede uheldigvis aldrig Bestemmelsesstedet, i det de gik tabt ved Dampere „Hong-Kongs“ Stranding i det røde Hav.

*) I Vinteren 1873—74 bemærkede jeg under en 7 Dages uafbrudt Nordveststorm, fra den 27de Decbr. til den 2den Januar, en Gjennemsnitstemperatur af ÷ 23.5, medens Barometret steg indtil 28.10. Da Vinden den 3dje stillede af uden dog at forandre sin Retning, steg Temperaturen til ÷ 14.5, medens Barometret faldt til 26.7.

**) Se Tabellen. For Oversigtens Skyld ere i de maanedlige Uddrag kun Hovedvindene opførte (N. til N. V. og S. til S. Ø.). Man vil se, hvor regelret disse Vinde blæse og derved bestemme Vejrlagets Beskaffenhed. Disse to Hovedvinde gjælde dog kun for Fastlandets Vedkommende, i det Vindretningerne nogle faa Mile fra Kysten af det japanske Hav forandres til henholdsvis N. Ø. og S. V., de samme to Vinde, som Vinter og Sommer stadig optræde med saa stor Styrke og Regelrethed langs hele Asiens Øst- og Sydvestkyst og derefter kaldes Nordøst- og Sydvestmonsunen.

ren, hvorimod der fra Slutningen af December til Midten af Februar meget sjælden forekommer noget Nødfald. Den stærke Blæst hindrer Sneen i at blive liggende, saa at Jordbunden uden for Skovene almindeligvis har et gulagtigt Skær af den visne og hentørrede Plantevæxt. Jorden fryser indtil en Dybde af $3\frac{1}{2}$ Fod og tør ikke fuldstændig op før i Midten af Maj Maaned. Nødvendige Jordarbejder om Vinteren, f. Ex. ved Begravelser, kunne kun foretages, naar Jorden først optøs ved Hjælp af brændende Træstammer. Man dækker det Stykke Jord, som skal bearbejdes, med tynde Stammer og Grene, som lægges ved Siden af hverandre, og tænder nu Ild deri; den optøede Jord borttages efterhaanden, og Baalet maa tit fornyes flere Gange, for at Graven kan blive tilstrækkelig dyb. Man ser derfor ikke sjælden store Baal paa Kirkegaardene. Isen i Bugten og Strædet opnaar en Tykkelse af fra 24 til 30 Tommer, men den strækker sig gjerne kun 4—6 Mile ud fra Kysterne. Nordlys forekomme meget sjælden; jeg har kun iagttaget ét, for Resten særdeles smukt, Natten imellem den 4de og 5te Februar 1872.

Om Foraaret skifte de nordvestlige og sydøstlige Vinde temmelig regelret, og Vejret er som oftest raat og ubehageligt, især i Marts og April. Vi kunne have Sne i Maj; ja undertiden overraskes man ved endnu i Juni Maaned at se Toppene af de ved Vladivostok kun 7—900 Fod høje Bjerge dækkede med et frisk Snelag, som dog efter nogle Timers Forløb atter svinder bort. Den egentlige Regntid indtræffer i Reglen ikke før Slutningen af Juni, og Nedbøren om Foraaret er ikke stor og ofte utilstrækkelig. Det er hændet flere Aar, at Brøndene have været udtørrede, saa at Indbyggerne maatte hente Vand fra den nærmeste Flod. Bugten er ikke isfri før i April, og Plantevæxten begynder saa sent, at Græsset ej bliver grønt før i Midten af Maj, og at man sjælden ser Løvet udfolde sig før i Begyndelsen af Juni Maaned.

Sommeren varer længer, men er langt fra saa varm ved Kysten som i det indre af Landet og meget fugtig, især fra Slutningen af Juni indtil Midten af August. Luften, der om Vinteren er saa tør, at Bjælkerne i Træhusene slaa tommebrede Revner, og at Sneen svinder bort uden at efterlade Spor af Fugtighed, er om Sommeren saa fugtig, at Vinduer og Døre ikke kunne lukkes, og at Klæder og Støvler paa én Nat kunne blive hvide af Mug. At et saadant Vejrlag i utrolig kort Tid kan ruinere et Møbement, er indlysende.

De hyppige hæftige Sydøstvinde om Sommeren blive tit ledsagede af en ubehagelig, raakold Taage (i Løbet af Sommeren kan man regne omtr. 30 Dage med Taage), som i kort Tid kan bringe Termometret til at falde 7—8

Grader, hvorimod omvendt nordvestlige og vestlige Vinde give klar Luft og Varme. Denne Taage, som i sin Optræden og sine Virkninger har nogen Lighed med den saakaldte Havgas paa Jyllands Vestkyst, kan maaske bedst forklares som hidrørende fra den kolde Strøm, der fra det okotske Hav igjennem Tatarstrædet passerer det japanske Hav, tæt langs Mantsjuriets og Koreas Kyster. For denne min Mening tale ogsaa de iagttagelser af Vandets Temperatur i det japanske Hav, som i de sidste Aar ere foretagne af russiske Søofficerer*). Vejret i Japan under samme Breddegrad er meget varmere, og Taage forekommer sjælden dér. Jeg har lagt Mærke til, at samtidig med, at der i Hakodati og Nagasaki kunde være klar Luft og en Varme af 30° — 32° , bragte en hæftig Sydøstvind Vladivostok tæt Taage med meget følelig kold Luft. Denne Taage, som man paa stille, smukke og meget varme Dage allerede tidlig efter Solens Opgang kan se som en hvid og tyk Mur i Synskredsen, nærmer sig efterhaanden mere og mere, indtil den i Reglen om Eftermiddagen Kl. 3—4, ledsaget af en pludselig og stærk Sydøstvind, vælter sig ind over Land og frembringer den oven for omtalte Temperaturforandring.**). Foruden at Taagen i ikke ringe Grad vanskeliggjør Sejladsen, har den en meget uheldig Indflydelse paa Plantevæxten langs Kysterne. Man kan tydelig iagttage det paa Trærernes mere eller mindre forkrøblede Udseende og tidlige Afblomstring, hvorimod der kun nogle faa Mile inde i Landet, hvor de højere Bjerge hindre Taagens Indtrængen, forefindes en langt kraftigere og rigere Plantevæxt. Sydøststormene kunne være meget voldsomme og holde ved flere Dage igjennem; dog naa de hverken i Styrke eller Varighed Nordveststormene om Vinteren. Orkanagtige Storme har jeg kun iagttaget nogle enkelte Gange; disse

*) Disse Undersøgelser ere især foretagne siden 1875 under Ledelse af den dygtige Meteorolog, Kapt. Baron Maydell. Det viste sig, at den kolde Strøm fra det okotske Hav har en Bredde af fra 6 til 10 Mile og gaar fra Nordøst til Sydvest tæt langs Fastlandets Kyster, og at Vandets Temperatur i denne Strøm var meget lavere end i den øvrige Del af det japanske Hav. Der vil dog medgaa et Par Aar, før der kan opnaas aldeles nøjagtige og paalidelige Resultater om Strøm- og Temperaturforholdene. Baron Maydell har oprettet den meteorologiske Station i Vladivostok (før 1876 vare de officielle Observationer mangelfulde og upaalidelige), og det er hans Hensigt ligeledes at oprette Stationer i Olga, de Castries, Nikolajevsk, og om muligt Hakodati i Japan.

**). Temperaturforandringen er føleligst i den første Halvdel af Sommeren; senere, fra Midten af Juli Maaned at regne, bliver Taagen varmere og fremkalder ubehagelig, lummer og fugtig Luft.

staa undertiden i Forbindelse med heftige Hvirvelstorme i det japanske Hav langs Japans Sydvestkyst, som f. Ex. den 26de—27de Avgust 1864, da en forfærdelig Tyfon rasede i Nagasaki og tydelig sporedes langs Mantsjuriets Kyster. For Resten gjælder det samme for Sydøststormene som for Taagen; de udrase paa Kysterne og trænge kun faa Mile ind i Landet. Den egentlige Regntid falder i Juli Maaned og Førstningen af Avgust, og den forvandler i kort Tid det lavere liggende Land til et Morads, hvad der er højst ubehageligt for Vladivostoks Vedkommende, hvor Mangel af Veje sammen med den fra oven og fra Bjærgene som smaa Vandfald nedstyrtende Regn i høj Grad hindrer al Samfærsel. Tordenvejr forekomme her meget sjælden, men i det indre af Landet, især ved Floderne Amur og Ussuri, meget tit og voldsomt.

Efter det foranstaaende tror jeg tilstrækkelig at have godtgjort, at Vladivostok trods sin sydlige Beliggenhed ikke har noget italiensk Vejrlag, og at det paa nogen Maade er noget Eldorado. Vinteren med stærk Kulde og Nordveststorme, det raakolde Foraar og den regnfulde og taagede Sommer kunne umulig være tiltrækkende for os Vestevropæere. Det vilde derfor være i høj Grad nedtrykkende at bo i længere Tid paa et saa af-sides og fjærntliggende Sted, hvis der slet ikke var en

Tid paa Aaret, til hvilken man kunde glæde sig; heldigvis findes en saadan, nemlig Efteraaret. Allerede i Førstningen af Avgust bliver Taagen sjældnere, og fra Midten af denne Maaned indtil Slutningen af Oktober er Vejret i Reglen smukt og varmt; i September Maaned med dens klare, varme Dage og dejlige, milde Nætter er Temperaturen overordentlig behagelig. Paa denne Aarstid forekomme kun faa Storme, og Hovedvindene blæse svagere og ontrent lige tit; Sydøstvindene bringe ikke mere Taage, rimeligvis fordi Havet i Sommerens Løb er blevet tilstrækkelig opvarmet, og paa den anden Side har Kulden endnu ej begyndt at forvandle Sibiriens og Mongoliets Stepper til Sne- og Ismarker. Nedbøren er ikke ringe, men fordelt paa forholdsvis faa Regndage.

I Midten af Oktober begynde de første hæftige Nordveststorme, og det er interessant at iagttage, hvorledes denne Vind i Løbet af en Maanedstid, saa at sige efter svære Kampe, vinder Overhaand, hvorledes den for hver Gang, den optræder, efterhaanden afkøler Luften og tiltager i Varighed og Styrke, indtil den til sidst bliver absolut herskende for Vinteren.

Hermed har jeg søgt at skildre enkelte Sider af Opholdet i Vladivostok. I en senere Artikel skal jeg særlig dvæle ved de indfødte paa dette fjærntliggende Sted.

Meteorologiske Iagttagelser i Vladivostok:

Vladivostok. 1872—76.	Luftens Varme. Celsius.			Luftens Tryk. Millimeter.			Antal Dage med:				
	Middel.	Højest.	Lavest.	Middel.	Højest.	Lavest.	Nord og Nordvest.	Syd og Sydvest.	Regn.	Sne.	Taage.
Januar	÷ 15.0	5.0	÷ 30.0	748.3	753.5	739.0	28	3	"	"	2
Februar	÷ 10.1	4.4	÷ 28.8	47.4	52.3	35.4	23	5	"	"	3
Marts	÷ 2.0	11.4	÷ 25.0	45.8	52.8	34.3	16	15	2	2	2
April	4.7	19.4	÷ 7.0	43.8	51.2	33.8	11	19	5	5	2
Maj	10.2	27.0	÷ 1.2	41.9	49.4	25.3	7	24	7	6	1
Juni	14.7	23.7	5.6	41.8	48.7	33.6	3	27	10	11	"
Juli	20.4	34.2	10.5	39.9	46.7	30.2	4	27	9	10	"
Avgust	21.0	30.0	10.0	39.9	46.7	29.3	7	24	10	7	"
September	16.4	27.0	3.0	43.5	50.1	33.1	12	18	6	"	"
Oktober	9.5	20.0	÷ 4.0	45.1	51.0	32.0	17	14	5	2	1
November	÷ 1.6	13.7	÷ 17.5	46.0	51.6	36.1	21	9	2	1	3
December	÷ 11.1	6.1	÷ 31.5	47.4	53.5	36.1	26	5	1	"	5
Aaret	4.8	31.2	÷ 31.5	744.2	753.5	725.3	175	190	57	44	19